

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПАКИ «ПОЛТАВСЬКИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
Навчально-науковий інститут бізнесу та сучасних технологій

Кафедра менеджменту

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Розробка і прийняття управлінських рішень»

на 2020-2021 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	3 курс, 1 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Менеджмент»
Спеціальність	07361 Менеджмент
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Власенко Валентин Анатолійович
к.е.н., доцент
доцент кафедри менеджменту

Контактний телефон	+38-050-304-99-32
Електронна адреса	valentinpuet@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.mened.puet.edu.ua/forstd.php он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 09.00-16.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Набуття студентами комплексу фундаментальних знань про теоретичні, методологічні та практичні засади процесу розробки, прийняття та реалізації управлінських рішень на підприємстві, формування цілісного розуміння майбутніми менеджерами процесу управління сучасними підприємствами в умовах трансформації національної економіки.
Тривалість	5 семестр, разом 4 кредити ЄКТС/120 годин (лекції 16 год., практичні заняття 32 год., самостійна робота 72 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії та виїзні, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: ПМК (залік)
Базові знання	Наявність широких знань з основ менеджменту, економічної теорії, тайм-менеджменту, управління персоналом, операційного менеджменту, фінансів підприємств, економіки підприємства
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>ПР 03. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.</p> <p>ПР 04. Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень.</p> <p>ПР 05. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.</p> <p>ПР 06. Виявляти навички організаційного проектування та проектної діяльності в організації.</p> <p>ПР 08. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.</p> <p>ПР 09. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.</p> <p>ПР 10. Показувати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.</p> <p>ПР 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.</p> <p>ПР 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько-свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.</p>	<p>ЗК 04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 08. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 09. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>СК 01. Здатність визначати та описувати характеристики організації.</p> <p>СК 02. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.</p> <p>СК 03. Здатність визначати перспективи розвитку організації.</p> <p>СК 04. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.</p> <p>СК 05. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.</p> <p>СК 07. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.</p> <p>СК 09. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.</p> <p>СК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.</p> <p>СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.</p> <p>СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.</p> <p>СК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.</p>

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Методологія та концептуальні засади розробки і прийняття управлінських рішень		
Тема 1. Теоретичні основи прийняття управлінських рішень в умовах трансформації національної економіки	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Підготувати реферати за темами: «Наука про прийняття управлінських рішень: зародження, еволюція, понятійний апарат», «Місце управлінського рішення у процесі управління», «Поняття і властивості управлінського рішення».
Тема 2. Організація процесу прийняття управлінських рішень на підприємстві	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Підготувати реферати за темами: «Вплив сфери діяльності підприємства на процес розробки і прийняття управлінських рішень», «Діагностика проблемної ситуації. Методи діагностики», «Моніторинг середовища прийняття управлінських рішень».
Тема 3. Моделі, методи та технології прийняття управлінських рішень на підприємстві	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Підготувати реферати за темами: «Методологія прийняття управлінських рішень», «Механізм прийняття управлінського рішення», «Проблеми вибору менеджером раціональної моделі прийняття управлінських рішень». Підготувати наукову доповідь на тему: «Характеристика сучасних технологій прийняття управлінських рішень».

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Тема 4. Концептуальні засади процесу розробки і прийняття управлінських рішень на підприємстві	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Підготувати реферати за темами: «Інституційний, стратегічний та оперативний рівні прийняття управлінських рішень», «Значення ієрархії управління. Модель раціональної бюрократії», «Сутність адміністративної, цивільно-правової та кримінальної відповідальності при організації розробки управлінських рішень». Підготувати презентацію на тему: «Система участі співробітників у процесі управління. Колективна відповідальність».
Тема 5. Управлінська діагностика середовища розробки і реалізації управлінських рішень на підприємстві	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Підготувати реферати за темами: «Середовище вирішення проблеми. Підходи до оцінки середовища», «Методика SWOT- та PEST-аналізу», «Зовнішнє, проміжне та внутрішнє середовище». Підготувати презентацію на тему: «Роль системного підходу у процесі прийняття рішень».
Модуль 2. Процеси прийняття, реалізації та оцінки ефективності управлінських рішень		
Тема 6. Прийняття управлінських рішень на підприємстві у різних умовах середовища	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Підготувати реферати за темами: «Характеристика методів прийняття рішень в умовах визначеності середовища», «Сутність прийняття рішень в умовах ризику і невизначеності», «Класифікація ризиків. Методи оцінки ступеня ризику». Підготувати наукову доповідь на тему: «Застосування інформаційних технологій у процесі прийняття управлінських рішень в епоху економіки знань».
Тема 7. Реалізація управлінських рішень на підприємстві	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Підготувати реферати за темами: «Індивідуальне та колективне виконання рішень», «Документальне забезпечення процесу управління. Візування і резолюція документів», «Сутність і види відповідальності керівників за прийнятті управлінського рішення». Підготувати наукову доповідь на тему: «Делегування повноважень і відповідальності у процесі прийняття управлінських рішень».
Тема 8. Організація і контроль виконання управлінських рішень на підприємстві	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Підготувати реферати за темами: «Зміст контролю. Система контролінгу на підприємстві», «Процес здійснення управлінського контролю. Контрольні процедури», «Мотивування і стимулювання працівників. Зміст системи покарання». Підготувати презентацію на тему: «Психологія поведінки людини під час контролю».
Тема 9. Оцінка якості управлінських рішень на підприємстві	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Підготувати реферати за темами: «Показники системи якості прийняття управлінських рішень», «Основні характеристики якості управлінського рішення», «Методика оцінювання якості управлінських рішень», «Система управління якістю на підприємстві». Підготувати наукову доповідь на тему: «Вплив особистісних якостей особи, яка приймає рішення, на якість управлінського рішення».

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Тема 10. Ефективність розробки та прийняття управлінських рішень на підприємстві	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Підготувати реферати за темами: «Сутність та показники ефективності управлінського рішення», «Методи оцінювання ефективності управлінських рішень», «Принцип Парето-ефективності. ABC-метод». Підготувати презентацію на тему: «Основні аспекти ефективного рішення: логічний, цільовий і витратний».
Тема 11. Соціально-психологічні аспекти прийняття та реалізації управлінських рішень на підприємстві	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Підготувати реферати за темами: «Роль людського чинника у процесі розробки управлінського рішення», «Використання влади та впливу при прийнятті управлінських рішень», «Особливості управління формальними і неформальними групами. Групова динаміка», «Принципи управління командами. Крос-функціональна та інтактна команда». Підготувати наукову доповідь на тему: «Індивідуальні якості менеджера і стиль керівництва у процесі прийняття управлінського рішення».
Тема 12. Інформатизація та автоматизація процесу прийняття управлінських рішень на підприємстві	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Підготувати реферати за темами: «Основні елементи структури інформаційного забезпечення процесу управління підприємством», «Інтегровані інформаційні системи управління», «Технології прийняття управлінських рішень на основі автоматизованих управлінських інформаційних систем». Підготувати презентацію на тему: «Створення автоматизованих робочих місць фахівців на підприємствах».

Інформаційні джерела

1. Господарський кодекс України : Офіційний текст від 16.01.2003 р. № 436-IV (Редакція станом на 02.04.2020 р.) / Верховна Рада України. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>. (дата звернення: 28.04.2020 р.).
2. Податковий кодекс України : Офіційний текст від 02.12.2010 р. № 2755-VI (Редакція станом на 02.04.2020 р.) / Верховна Рада України. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>. (дата звернення: 28.04.2020 р.).
3. Бакуменко В. Д. Державно-управлінські рішення : навч. посібник. Київ : ВПЦ АМУ, 2012. 344 с.
4. Бережная Е. В., Березной В. И. Методы и модели принятия управленческих решений : учеб пособие. Москва : ИНФРА-М, 2016. 384 с.
5. Бутко М. П., Бутко І. М., Мащенко В. П. Теорія прийняття рішень : підручник / за заг. ред. М. П. Бутка. Київ : «Центр учбової літератури», 2015. 360 с.
6. Василенко В. О. Теорія і практика розробки управлінських рішень : навч. посібник. 3-те вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2011. 442 с.
7. Волчек Р. М., Коляда А. Л., Коверда А. В. Аналітичне забезпечення прийняття управлінських рішень : навч. посібник. Одеса : ОНЕУ, 2016. 105 с.
8. Гевко І. Б. Методи прийняття управлінських рішень : підручник. Київ Кондор, 2009. 187 с.
9. Дикань Н. В., Борисенко І. І. Менеджмент: навч. посібник. Київ : Вид-во «Знання», 2008. 389 с. URL: <https://pidruchniki.com/19991130/menedzhment/menedzhment>. (дата звернення: 06.05.2020 р.).
10. Донець Л. І. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків : навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 472 с.
11. Катренко А. В., Пасічник В. В. Прийняття рішень : теорія та практика : підручник. Львів : «Новий світ - 2000», 2013. 447 с.
12. Катренко А. В., Пасічник В. В., Пасько В. П. Теорія прийняття рішень : підручник. Київ : Видавнича група BNV, 2009. 448 с.
13. Кігель В. Р. Оптимізація фінансових рішень : навч. посібник / Університет «КРОК». Київ : Дорадо-друк, 2011. 172 с.

14. Коряшкіна Л. С. Моделі й методи прийняття рішень : навч. посібник. Дніпропетровськ : Національний гірничий університет, 2014. 300 с.
15. Лукичева Л. И. Управленческие решения : учебник / Л. И. Лукичева, Д. Н. Егорычев ; под ред. Ю. П. Анискина. 3-е изд., стер. Москва : Издательство «Омега-Л», 2008. 383 с. (Высшая школа менеджмента).
16. Маркіна І. А., Біловол Р. І., Власенко В. А. Менеджмент організації : навч. посібник. К. : Центр учбової літератури, 2013. 248 с.
17. Методы принятия управленческих решений : учебное пособие / Л. А. Трофимова, В. В. Трофимов. Санкт-Петербург : Изд-во СПбГУЭФ, 2012. 101 с. URL: <http://wtrofimov.ru/wp-content/uploads/2014/04/4124437581.pdf>. (дата звернення: 12.05.2020 р.).
18. Петров Е. Г., Новожилова М. В., Гребінник І. В. Методи і засоби прийняття рішень у соціально-економічних системах : навч. посібник. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : Техніка, 2013. 274 с.
19. Приймак В. М. Прийняття управлінських рішень : навч. посібник. Київ : Атіка, 2008. 240 с.
20. Прийняття управлінських рішень : навч. посібник / [Ю. Є. Петруня, Б. В. Літовченко, Т. О. Пасічник та ін.] ; за ред. Ю. Є. Петруні. [3-тє вид., переробл. і доп.]. Дніпропетровськ : Університет митної справи та фінансів, 2015. 209 с. URL: <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/2416/1/%d0%9f%d1%80%d0%b8%d0%b9%bd%d1%8f%d1%82%d1%82%d1%8f%20%d1%83%bf%d1%80%20%d1%80%d1%96%d1%88%b5%bd%d1%8c%202016.pdf>. (дата звернення: 09.05.2020 р.).
21. Разработка управленческих решений : учеб. пособие / А. Г. Ивасенко, Я. И. Никонова, Е. Н. Плотникова. Москва : Проспект, 2016. 136 с.
22. Сметанко О. В. Моделі та методи прийняття рішень в аналізі й аудиті : навч. посібник. Київ : «Центр учбової літератури», 2017. 456 с.
23. Стадник В. В., Йохна М. В. Менеджмент : підручник. [Вид. 2-ге, виправ., доп.]. Київ : Академвидав, 2007. 472 с. URL: https://lubbook.org/book_308_glava_44_Tema7.1.Zagalna_kharakterist.html. (дата звернення: 21.05.2020 р.).
24. Трофимова Л. А., Трофимов В. В. Методы принятия управленческих решений : учебник и практикум. Москва : Издательство Юрайт, 2019. 335 с. URL: http://stud.com.ua/31864/menedzhment/metodi_priynyattya_upravlinskih_rishen ; <https://urait.ru/bcode/431755>. (дата звернення: 17.05.2020 р.).
25. Черняк О. І. Моделі та технології прийняття управлінських рішень : навч. посібник. Київ : Вид-во ТОВ «Видавничий дім «Професіонал», 2010. 350 с.
26. Юкаева В. С. Принятие управленческих решений : учеб. пособие / В. С. Юкаева, Е. В. Зубарева, В. В. Чувикина. Москва : Издательский дом «Дашков и К°», 2010. 324 с.
27. Яременко О. Ф. Методи прийняття управлінських рішень. URL: <https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=4118>. (дата звернення: 11.05.2020 р.).

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.
- Дистанційний курс з навчальної дисципліни на платформі Moodle.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.
- Політика зарахування результатів неформальної освіти: <http://puet.edu.ua/uk/publicna-informaciya>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-5): відвідування занять (2 бали); захист домашнього завдання (5 балів); обговорення матеріалу занять (3 бали); виконання навчальних завдань (7 балів); завдання самостійної роботи (8 балів); тестування (5 балів); поточна модульна робота (20 балів)	50
Модуль 2 (теми 6-12): відвідування занять (2 бали); захист домашнього завдання (5 балів); обговорення матеріалу занять (3 бали); виконання навчальних завдань (7 балів); завдання самостійної роботи (8 балів); тестування (5 балів); поточна модульна робота (20 балів)	50
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни